

lineis atque radiis quadam indivisibilitate coexistunt. In omnibus igitur Deiparentis Mariæ prærogativis hæc rutila thesis invenitur, quum ex istius nitore cooriri suapte natura videantur. Quam ob causam tum divinæ Maternitatis propositio, tum alia quæ ab illa profluunt, copiosam lucem sibi vicissim afferunt: hinc Assumptionis dogma, licet a thesi divinæ Maternitatis præclarissimum lumen accipiat; nihilo tamen secius mirificum in illa splendorem offundit, et in universa proinde theologica disciplina, quæ, veluti præfati sumus, in magna illa, ut sic loquar, almæ Deiparentis veritate fulcitur.

Præclarum invenimus thesaurum, fulgentesque nos divitias reperire delectamur. Id namque dogma Virginis assumptæ in omnes pene Tractatus sacræ Theologiæ quam tripartitum in Theologiam *parascevasticam*, Theologiam *dogmaticam*, et *pseudo-theologiam*, magnum et peculiarem exercebit influxum. Pauca de singulis.

ORATIO I.

THEOLOGIA
PARASCEVASTICA

Caput I.

Assumptio Virginis tractatum DE VERA RELIGIONE
collustrat.

1. Totus *De Vera Religione* tractatus a motivis credibilitatis suam haurit vim. Ea namque fortiter ac suaviter inducunt ad illam, e cælo dilapsam, unice veram salvificam Religionem certo ac tuto dignoscendam,

veracique cordis affectu diligendam. Hæc autem credibilitatis motiva, seu *notæ*, omnium consensu duo præcipua sunt: miracula et prophetiæ eventu comprobatae.

Præprimis Resurrectio Virginis quæ in ejus includitur Assumptione, prophetia vocari quodammodo potest. Etenim, si prophetia juxta suum etymon faciat *procul videre*, assumpta Virgo facit nostram *procul videre* sua Resurrectione resurrectionem, et quasi nos alloquitur: Humiliata ossa resurgent, et ea videbitis aliquando, prout in me vidistis, de morte transire ad vitam. Heic oggeruntur tria notatu digna. a) Verum omnino est, etymon prophetiæ nullatenus significare *procul videre*, quemadmodum origo providentiae significat, sed satius *procul fari*, ut plerique autmant. Verumtamen qui *procul fatur*, *procul videt*. Unde prophetia convertitur cum providentia; nam providet rebus humanis qui prophetiam exhibet. b) Memorata Virginis assumptæ prophetia magno firmitatis robore pollet. Apostolus ratiocinabatur, inquiens: *Si autem Christus prædictatur, quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est* (1). Pro Assumptione Virginis idem redit argumentum vel enthymema: Beatissima Virgo resurrexit a mortuis: igitur omnes aliquando resurgemus a mortuis. c) Firmitatem ipsam quæ gaudet argumentum Apostoli, nostrum enthymema conquireret, si Virginis Assumptio dogmatically catholico sublimaretur. Ascensio nam-

(1) I. ad Cor. xv, 12.

que Christi dogma catholicum est, haud peculiariter definitione, verum tota unanimiter conspirante traditione constabilitum. d) Si ejus Assumptione B. Virgo cunctas profligat hæreses, ut vidimus et videbimus, eventu comprobata demonstrat primam veterinam mirificamque prophetiam, nuncupatam hac ratione *Protovangelium*; quandoquidem si Christus ejus passione ac morte vicerit antiquum serpentem — *Ipsum* (semen) *conteret caput tuum*; beata quoque Virgo ejus Imm. Conceptu et Assumptione ipsummet antiquum serpentem strenue victura monstratur — *Ipsa (mulier) conteret caput tuum*.

Quæcum ita se habeant, assumpta Virgo mirabiliter illustrat tractatum *De Vera Religione*. Corinthios perstringebat Apostolus: *Quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra* (1). Eadem pro Virgine Paulina verba repetamus: *Quod si B. Virgo non resurrexit, hanc enim resurrectionem fides nostra tenet, vana est hæc nostra fides, nostra nimirum unice vera Religio.*

2. Deiparae Virginis Resurrectio quæ in ejus concluditur Assumptione, quæque magnum nobis miraculum exhibit, post Resurrectionem Christi Religionem supernaturalem atque divinam mirifice prodit. Duo sunt heic digna notatu, Virginis nempe Resurrectionem tum inter miracula, tum clariora inter miracula reperi. a) Deiparentis Resurrectio in albo miraculorum recensetur. Tria sane pro vero

(1) I. ad Cor. xv, vers. 12.

(2) In lib. II Sent., dist. xviii, q. 1, a. 3 ad 2.

miraculo cumulative requiruntur. a) Effectus *supernaturalis*, h. e. qui vires totius naturæ creatæ præterreditur, ita, ut nulla ipsum creatura valeat efficere. Quod Virginis Resurrectioni et Assumptioni plane cohæret: nulla sane creata virtus efficere queit, ut anima et corpus hypostatico nexu coirent, et immortali gloria cælesti que fruerentur. Hoc a saeculo non est auditum. b) Effectus *isolitus*, i. e. ejusmodi, ut excludat solitum naturæ cursum. Inquit S. Thomas: « *Isolatum* quod in definitione miraculi ponitur, non dicit raritatem facti, sed excludit solitum cursum naturæ, unde si quotidie cæci illuminarentur, nihilominus miraculum esset, quia præter cursum naturalem, qui nobis est consuetus, contingere (2). » Hinc creatio animæ humanæ dici miraculum non potest, quippe quod, etsi vires totius naturæ supereret, tamen « non est », ut ait Benedictus XIV, « præter ordinem naturæ, cum fiat juxta rerum conditionem (3). » Quod in Virginis Resurrectionem optime quadrat. Licet enim omnes homines resurgere debeant cum corporibus suis post consummationem saeculi; una nihilominus Deipara quasi *solitum naturæ cursum* infringit, et post tres dies, ceu phœnix, gloriosa resurgit. c) Effectus *sensibilis*, i. e. ut manifestus omnibus sit, vel *secundum se*, vel in suis effectibus. Sic Apostolorum scientia miraculum proculdubio fuit, quia, licet *secundum se* manifesta non fuerit, manifestatur tamen in effectibus. Id quoque plane congruit

(3) De Beatif. et Canonizat. Sanctorum. lib. iv, cap. 1.

Virginis Resurrectioni. Licet quandoquidem Apostoli cæterique fideles Virginem Mariam non aspicerint resurgentem, in effectu tamen illam constituti sunt, quum corpus illud quod cernere prius delectantur, posthac nullimode cernant.

b) Virginis Resurrectio, quod pariter evincendum constituimus, clariora inter miracula reperitur. Jamvero tres gradus in serie miraculorum designari congrue possunt, quorum *supremum* tenent miracula *quoad substantiam*, h. e. in eo quod fit; *medium* miracula *quoad subiectum*, i. e. in quo fiunt; *infimum* miracula *quoad modum*, h. e. in modo, quo fiunt. Eamdem doctrinam disparibus verbis tradit Aquinas. Miraculum iste partitur in *supra*, *contra* et *præter* naturam. α) Miraculum *supra* naturam fieri dicitur, cum patet illud superare vires totius naturæ creatæ, eo quod natura quævis illum effectum vel omnino producere non potest, vel illum producere non potest in eo subjecto, in quo productum conspicitur. β) Miraculum *contra* naturam patrari dicitur, si in rebus in quibus sit, « remanet, » ut S. Thomas ait (1), « dispositio contraria effectui, quem Deus facit. » γ) Miraculum *præter* naturam est ille quidem effectus, quem potest natura producere, sed non in illo modo quo revera producitur.

Virginis porro Resurrectio magnum revera miraculum est, quum ad primum et secundum miraculorum gradum, vel, ut ait Aquinas, ad miraculum *supra* naturam pertinere con-

(1) Qq. dispp. de Pot., q. vi, a. 2 ad 3.

tingat. Ad secundum quidem; nulla quippe creata virtus poterat in Virgine tribuere vitam, quamquam in alio valeat subiecto, quum vivens a vivente gignatur, eique lumen vitale suppeditetur. Ad primum quoque gradum pertinet: tam grande siquidem est mirumque vitam immortalem et gloriosam præbere cuiquam, ut a creature qualibet id fieri nulla prorsus ratione valuerit. Resurrectio proinde Virginis est quoddam divini Regis super Christi portenta signaculum, novumque suppeditat divinæ atque supernaturalis Revelationis argumentum.

3. Isthæc Cyrillus Alex.: « Cum vero error se latius spargeret, vitium illud correxit egregium par virorum Petrus et Paulus Ecclesiæ Præsules illuc appulsi, Simonemque, illum videlicet opinione Deum superbe se ostentantem subita morte perculerunt. Nam cum pollicitus esset Simon, se sublimem in cælos elatum iri, ac dæmonum vehiculo sublatum per aera ferretur, genibus provoluti servi Dei, concordiamque illam demonstrantes, de qua Jesus dixerat: si duo ex vobis concordarint, de omni re quocumque petierint, fiet eis: concordiæ telo per precationem adversus magum immisso præcipitem ad terram dejecerunt. Neque tibi res illa mira videatur, tametsi aliqui admiranda; Petrus namque erat is, qui cæli claves circumferebat (2). » At, si Petri voce magus ille superbia tumens in ejus ad cælum superigneas quadrigas assumptione misere ruit ac misere periit, divina tamen

(2) Cyrill. Cateches. 6.

Religio majori lumine fulsit; irretractabili verbo alii Petri, clavibus regnum cælorum aperientis, humiliis Ancilla Domini in medio pariter Urbis mystice tolletur in aerem, et ejus, quantum concipi potest, gloriosa in cælos Assumptione illam quæ de corde ac mente plurimorum recessit, supernaturem atque divinam Religionem hominibus remeare conspicieamus. Assumptionis dogmate vera Religio christiana vero miraculo fulcita micabit, et falsa Religio christiana falsis innixa portentis corruet, uti corruit Simon magus. Unde qui veræ Religioni contrairet, veræ rationi contrairet (1). Solus namque Deus patrare vera miracula potest juxta Psalmem: *Qui facis mirabilia magna solus*. Mirabile porro magnum quod solus Deus facere potuit, Resurrectio Virginis est, quæ non potest ab ejus Assumptione divelli. Quod isto momento roboramus. Christum Scribæ quidam et Pharisæi sic interpellant: *Magister, volumus a te signum videre*. Quibus ille respondit: *Generatio mala et adultera signum querit, et signum non dabitur ei, nisi signum Jonæ prophetæ* (2). Volebat enim, ut inquit Hieronymus, *vel in morem Eliæ ignem de sublimi venire; vel in similitudinem Samuelis, tempore aestivo contra naturam mugire tonitrua, coruscare fulgura, imbres ruere*. Videns autem Jesus, propter eorum superbiam et obstinationem fore ut, quamvis signa de cælo vidissent, non

(1) Hanc in rem Gaspar De Luisse: « Hinc sequitur quod pagani imperatores laedebant jus hominis connaturale persequendo Christifideles, dum et Divinitatis signa evidētia in christiana religione adspiciebant, et ridiculosa inventa in

tamen crederent, sed ea ipsa vel occultis naturæ causis tribuerent, vel potestati fraudibusque dæmonis qui pariter ignem ac ventum in cælo ad fortitudinem Jobi frangendam suscitavit, et in Ægypto prodigia Moysis aliqua imitatus erat, propter quod in sac. Bibliis princeps potestatis aeris hujus appellatur (3); noluit eis signum quod petebant, ostendere, sed longe majus quam ipsi postulabant, se facturum prædictum; quod et a diabolo fieri nullo modo poterat, suam scilicet post triduum Resurrectionem quæ in Jonæ prophetæ casu prænuntiata subobscuræ fuit. Quare Bellarminus: « Animæ hominum solutæ corporibus naturalem habent ordinem, et propensionem ad corpora, quorum formæ fuerunt; nec tamen iterum conjungi corporibus, sine supernaturali auxilio poterunt (4). »

Quæ cum ita sint, Resurrectio Virginis quæ verum maximumque portentum est, et de qua nulla suboriri dubitatio potest, unice veram salvificam Religionem ostendit: hæreticorum igitur miracula quæ vera minime sunt; unice veram salvificam Religionem minime demonstrant.

Caput II.

Assumptio Virginis tractatum DE VERA CHRISTI ECCLESIA splendore perfundit.

1. Isaac Newton mathesis et astronomiæ magister princeps hanc constituit regulam: natura tot virium

paganismo confitebantur. Cf. Jus publicum seu diplomaticum, tit. x.

(2) Matth. xii, 38.

(3) Ad Ephes. ii, 2.

(4) Lib. de Grat. prim. hom., cap. 7.

copia quot in creatione recepit, nec regere potest, nec absque ullo perdurare miraculo. Bene multos in Anglia sibi peperit asseclas et in Germania magnum illum philosophiae cultorem Guilielmum Leibnitz (4). Huic sententiae furent PP. atque DD. scholastici, sic, ut sine Creante remanere creaturæ non possint. Hæc regula mundi physici christiano mundo aptari quodammodo potest. Deus omnium Conditor in naturam descendit, ut eidem suam porrigeret manum, ne laberetur in nihilum; Deus omnium Redemptor in Ecclesiam descendit, ut hanc suo ipse præsidio tueretur, ne inferorum portæ prævalerent adversus eam. Attamen nunc temporis in Ecclesiam occœpit hæc tria diffundere dæmon.

a) Quod ipsa ex suis errarit originibus, et principiorum non retineat veritatem.

b) Quod in medio sui cursus devicta constiterit, in populis vitam amittens.

c) Quod in suo centro et suo quodammodo corde refriguerit, evanuerit. Hinc inficiatur Ecclesiæ tres suos constitutivos characteres, Apostolicitatem, Catholicitatem, Romanitatem. En a vigili hoste conflictus.

Verum Ecclesia, corpoream Dei parentis Assumptionem definiens, a nostro sæculo sese ad Christi sæculum attollit, et mirabiliter evincit, se habere origines firmas ab ipsis auctoribus quorum fuit res, et ait:

Mea est possessio, olim possideo, prior possideo... Ego sum hæres Apostolorum (2). Ita suam renovat Apostoli-

(1) In epist. 2 ad Clark.

(2) Tertull. De Præscriptionibus aduersus hæres, cap. xxxvi.

citatem, proferens de thesauro suo nova et vetera. — Totum Ecclesia peragrat orbem, et ex cunctis populis et nationibus et tribubus veritatem Assumptionis dignoscit. Ita suam roborat catholicitatem. — In suo Ecclesia centro cunctos alloquitur populos et docet Assumptionem, cunctaque populi suam audire vocem delectantur. Ita suam comprobat ubique Romanitatem.

Asseclæ Photii nequeunt assurgere nisi ad sæculum ix; in latinam post-hac communionem redeuntes in Concilio 2° lugdunensi, schisma perfecrunt sæculo xiii. Petrus Valdus et sua propago, licet ad pervetustam desiderio pertingant ætatem, sæculo xii nati sunt. Lutheri et Calvinii multitudo in lucem prodierunt sæculo xvi. Non sic Ecclesia, non sic. Ipsa doctrinam Assumptionis recipit ab ipso apostolico ævo. Apostolica proinde nuncupatur et est. — Ad eum pene modum quo Ecclesia cum apostolica sit, antiqua constituitur omniumque temporum; cum catholica sit, generationum omnium, omniumque locorum regina dominatur. Sed protestantismus qui ad Apostolicitatem Ecclesiæ labefactandam, male viventium turbam vocat ab hoc sæculo; ad Catholicitatem Ecclesiæ concutiendam male potentium catervam dehortatur et cogit. Hinc Ecclesia schismatica in Russiis, Ecclesia episcopalnis in Anglia, Ecclesia presbyteriana in Scotia, Ecclesia evangelica in Prussia, et aliæ id genus quamplurimæ. Sed, Assumptionis dogmate constituto, super alas electrici fluxus verbum Ecclesiæ totum

penitus orbem invadit, qui Virginem assumptam veneratur et colit. Constituta Definitio verteretur, versa prout fuit celebris illa Bulla *Ineffabilis Deus*, clar. Abbe Sire cooperante, in tercentum linguas quibus totus terrarum orbis nunc loquitur (1). — Ecclesia quæque tempora complectens, apostolica fit, cunctaque locos pervadens, catholica statuitur. Quemdam tamen locum conquirit, ex quo sua verba transmitteret in proponendis veritatibus, in dirimendis controversiis, in instituendis populis sibi creditis vivo ac jugi magisterio suo. Hunc divina Providentia locum constituit, mirificam terram, omnique splendore coruscantem, Romam. Heic primus Christi Vicarius occœpit, heic istius Vicarii successores Ecclesiam Dei gubernare non destiterunt. *Sum civis romanus, ajebat Tertullianus; Romanitas omni salus* (2). Verum, si protestantismus in Apostolicitatem male viventes, in Catholicitatem male potentes, in Romanitatem male politicos vocare constitutur. Hi filii tenebrarum dominatores se jactant esse domus Dei, quia sanctam civitatem Jerusalem jugo servitutis subjecerunt, et Pium ac Leonem fidei morumque Magistros, atque universi orbis patres, duces, pastores opprimunt mancipio. Ad instar Attilæ vocem auscultant: *I præ.* Sed alius Leo in alium Attilam incurrit, et ait: *I retro.* Nam Assumptionis dogma constituens, omnes

Romam populi læto vultu contuerent, venerarentur cernui; omnes sacerorum Antistites Romam vel suffragia mitterent, vel frequentes convenirent; omnis Ecclesiæ cor atque centrum Romanus Episcopus mirifice se proderet. Jure proinde merito ajebat Augustinus: « Possumus digito demonstrare Ecclesiam Christi, et sunt cæci qui eam non vident (3). »

Hinc veræ Christi Ecclesiæ proprietates ac notæ uni Romanæ Ecclesiæ adamassim congruunt, quum sine ipsis ad instar hæreticorum teñebri doctrinam Assumptionis obvolveret. Christus insuper unam Romanam Ecclesiam illis munivit prærogativis quas *dotes* nuncupare consuescimus, *Indefectibilitate* nimirum in existendo, *Infallibilitate* in docendo, et *Auctoritate* in regendo: alioquin veritatem Assumptionis citra ullam oppositi formidinem nobis declarare nequiret. Rom. Pontifex per beatum Petrum honoris ac jurisdictionis honorem in universam Ecclesiam immediate recepit: alioquin R. Pontifex qualiter eo auctoritatis devenire poterit, ut Assumptionis veritatem immobili firmaverit assensu, et quoslibet ad ejus venerationem fideles coercuerit?

2. Agnita per notas et dotes *Vera Christi Ecclesia*, istius nunc constitutionem videamus. Quum Christus Ecclesiam suam veluti moralem personam seu societatem instituerit, ad instar humani individui, sive, ut aliis lubet, ad instar sui, seu Dominicæ

ipsi exhibutum an. 1867, 29 Junii. Vid. *Civ. Catt.*, ser. vi, vol. viii, pag. 729; et vol. xi, pag. 361.

(2) De Pallio cap. iii.

(3) Tract. i in Joan.

Incarnationis, inde sequitur, quod Ecclesia vocari quodammodo potest Incarnatio, vocarique potest quilibet ipsius Ecclesiæ minister Christus, per quamdam tamen imaginem, per quamdam tamen participationem. In sac. Litteris saepe contingit, nuncupari filios etiam illos a quodam stipe magno temporis intervallo longinos: interpretandi hanc regulam nobis Hermeneutica præbet. Nil proinde mirum, si ministri pariter Ecclesiæ filii Virginis, aliique proptermodum Christi vocentur. Hæc tamen spiritualis filiatio cum vera realique Virginis filiatione connectitur, adeo, ut Deiparæ corpus quod ad cœlica palatia fatemur assumptum, totius Ecclesiæ constituatur origo, nec non oculis intellectus e sinu Virginis quem nunc glorificatum credimus, totam Ecclesiam cum divino simul Puerulo nascentem contueri possimus.

Conspice sacerdotem ad sacrum altare litantem. Hoc penes altare, non secus ac penes crucem, stat Mater Christi, Mater sacerdotis, Maria, e cuius glorificato Sinu genitus est uterque, carnaliter ille, spiritualiter iste. Sacerdos! novus ecce creator, vel, si lubet, plus quam creator; iste namque dicendo: *fiat lux, fecit illico lucem*, ille dicendo: *hoc est corpus meum*, quid dicam? quasi Creatorem creat. At, non secus ac juxta crucem, juxta sacrum altare quod est incruenta veluti crux, repetit cum sacerdote Maria: *hoc est corpus meum*, hoc os de ossibus meis, et caro de carne mea. Quin imo, quemadmodum cruenta Christi Summi Sacerdotis oblatio ex

(1) Luc. vii, 49.

(2) Luc. v, 21.

Virginis *fiat* peperit; incruenta pariter sacerdotum quorumvis oblatio ex Virginis *fiat* dependere quodammodo pergit, adeo, ut Virginis corpus in ætherea sede coruscans, Christi corpus in altare nobis iterum iterumque porrigere videatur.

Intuere sacerdotem ad sacrum Pœnitentiæ tribunal divina præditum auctoritate sedentem: *Quis est hic qui etiam peccata dimitit?* (1) plerique clamant. Et iterum: *Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* (2) Nihilominus sacerdos peccata dimitit, et quidem ex potestate propria, licet divinitus accepta: non enim nudum exercet ministerium, ut tridentina Synodus definivit. En Christi personam gerit confessarius, dum tribunal erigit, et sententiam absolutionis pronuntiat: *Dedit nobis ministerium reconciliationis?* (3) Unde tot miris pressi fideles inclamare coguntur erga Christum, non secus ac mulier illa de turba: *Beatus venter qui te portavit, et ubera quæ suxisti!* (4) venter et ubera cœlesti beatitate perfruentia, venter et ubera quæ Christum per ipsum Christum in sacerdotibus mirifica præcellentique gaudentibus auctoritate quotidie gignunt.

Et, ut materiam hanc, prout nostra patitur tenuitas, sensibilem reddamus, id simplex ante oculos præbemus exemplum. Mater cujuspiam qui tractu temporis evadit sapiens vel dux exercitus, recte dicitur *in concreto* mater sapientis vel ducis exercitus, quamquam genuerit eum dumtaxat ut hominem. Virgo pariter, Christum gignens qui postmodum caput

(3) II. ad Cor. v, 18. (4) Luc. ii, 27.

totius evadit Ecclesiæ, Mater hujusce capitis totam in totum Ecclesiæ corpus motivam virtutem conferentis proprie vereque nuncupatur, ita, ut Deiparæ corpus, cœlesti beatitudine fruens, tamquam remota causa seu mater vitæ Matris Ecclesiæ concipi queat. Unde scholastici TT. dictabant: *Qui est causa causæ, est causa causati.*

Contueamur Episcopum qui Dominicum gregem, arma lucis arripiens, tuetur, cœlica pascit alimonia sapientique cura gubernat. Qualemcumque tamen Episcopum in persona Joannis videtur alloqui Christus e cruce dependens: *Ecce mater tua;* ex hujusmodi Matris utero qui me in tempore gignens, perpetuam quasi recepit foecunditatem ex utero Patris, qui *ante luciferum genuit me*, ex illo, repetam, divinæ Matris utero nunc temporis cœlesti gloria perfruente spiritualiter erumpis: *Accipe proin Evangelium et vade, prædicta populo tibi commiso?* (1) Sub tantæ Matris custodia nil mirum, si quilibet Episcopus, tamquam Joannes, cœlestem plane doctrinam disseminet, ac populos sibi concreditos luce veritatis illustreret (2).

Nostra lumina convertamus ad perfectiorem imaginem Christi, nobiliorremque proin Deiparæ filium, Romanum Pontificem, quem divina virtute pollentem in Septem Collium præsepe pastores et Magi, h. e. episcopi, reges et sapientes cum opimisdonis ad terram

(1) *Evangelium imponitur super cervicem Episcopi et in ejus traditur manu, ut in Pontificali Romano de consecratione Episcopi.*

(2) Credibile satis est, Joannem episcopum et apostolum plura sublimioraque de Christi divini-

ruentes propter summum in totam visibilem Ecclesiam Primatus honorem venerantur: eum tamen reperiunt in glorificato sinu Virginis Mariæ, qui de cœlesti Conclavio per Christum in caelo regnante aliud Christum in terra piscantem ad trinæ gloriae fastigium peperit. — Super cathedram Moysis sedebat Christus duodennis infallibiliter loquens in medio doctorum: sed, ecce! subter Mater ejus, tamquam colloquentis æterni Solis aurora coruscans. Super eamdem Mosis cathedram sedet Christi Vicarius aliasve Christus infallibiliter docens in medio Doctorum, Cardinalium, Patriarcharum, Episcoporum: sed, ecce! desuper Mater ejus, cuius venter glorificatus, tamquam stella rutilans, eo quod *Lumen æternum in mundo effudit*, per id lumen radium æternæ Veritatis in Romano Præsule mire ac pulcre coruscantem generavit. — Primogenitus ille spiritualis Deiparæ filius formidine pollet propter Herodem lethali ferro nigra consilia minitantem? En Mater ejus incunctanter descendit de cœlo, et eum in suo glorificato sinu complectens, tutum in longinquam terram dicit, ut tutum eo unde discessit, reducat. — Quærerit pro grege sibi credito conversionem aquæ frigidæ in calidum vinum charitatis? En Mater de cœlesti convivio utrique filio, Christo scilicet atque Christi Vicario glorificata sua patescit ubera, illi ut gratiam obtineat, huic tate mysteria ex Virgine Deipara didicisse. In hac mente fuit D. Ambrosius: "Mirum non est præ ceteris Joannem locutum fuisse divina mysteria, cui præsto erat aula cœlestium sacramentorum.", Lib. de inst. virg., cap. 7.

ut suum agnoscat amorem, statimque per omnem, ut sic dicam, terrarum orbem hydrias divini liquoris effundit. — In re prorsus ancipi quid consilii capiat, petit? En induitus Ephod (1) ante arcam Dei videntem de terra in cælum sublimatam accedit, ibi manibus deprecatur expansis, et *Sancta Sanctorum* ingrediens ac simul introspiciens, illud nempe dulcissimum ac peramabile Cor in quo beatissima Virgo Christi verba *conferebat*, tota protinus evanescit difficultas, et *contrahit manus*.

3. Quo tamen res luculentior innotescat, summatim non pigeat Ecclesiæ genesim contueri. E Virginis sinu quem modo glorificatum colimus, ex Dei prouti monte, genita mira petra fuit (*petra autem erat Christus*). Hæc petra petram aliam genuit, cum ait: *Tu es Petrus*, vel juxta textum originalem: *Tu es Petra* (2): super hanc vero petram ædificata est Ecclesia, super hanc petram fons aquæ reperitur salientis in vitam æternam, adversus hanc petram inferorum portæ prævalere nullimode poterunt. Hæc est, opinor, tota ratio, quare vaserrimus anguis qui virgineum calcaneum mordere non desinit, ut Ecclesiæ infrangibilis petræ radicem evelleret aut quateret, per ejus semen nestorianam velit saepè sæpius repetere vocem. Dogmaticum eapropter de Virginis Assum-

(1) I. Reg. xiv, 18.

(2) Christus, sive chaldaeo sermone loqueretur, sive potius syriaco, uti morans in Galilæa, secus dicere non potuit quam: *Tu es Petra, et super hanc petram*, etc. Vox namque *Kephà* qua uititur, apud syros et chaldaeos nullam patitur mutationem, ut personæ valeat aptari: significat autem petram,

ptione decretum tantam proculdubio pareret utilitatem, ut per illud summa cum Virginis laude totius Ecclesiæ solidetur origo.

Caput III.

Assumptionis dogma magnum exercebit influxum in inceptam Synodum vaticanam.

1. Tam nigra temporibus hisce nostris errorum criminumque caligo diffunditur ubilibet, ut ad apostolicam epocham mundum redisse videatur. Tunc invaluit politheismus quo plura colebantur ut Deus; nunc obtinet pantheismus quo ut Deus omnia coluntur. Tunc philosophorum tumor, avaritia sacerdotum regumque politica christianæ veritati nitabantur obsistere: nunc philosophi pariter, hæretici et ipsimet reges catholicam fidem quæ nobis sola remansit, radicitus evellere connituntur. Tunc Romæ Caput Ecclesiæ tenebricoso in carcere vincitus cruento vexabatur martyrio: nunc Romæ princeps Ecclesiæ (quem tenerima veneramus observantia et ardenti complectimur amore) mœrenti pene carcere clausus vivens Martyr incruento martyrio coronatur.

Si nostris igitur temporibus illam metuenda redierit, ut ita loquar, apostolica ætas, oportet ut fidelis qualemcumque pro christiana Religione tristitiam pateretur, Episcopus apo-

saxum, non qualecumque, sed saxum solidum et intransibile. Quare versiones omnes orientales hunc sensum enucleant; et veterum persarum Evangelium (tom. vi Scripturæ Waltonianæ) hanc nobis paraphrasin exhibit: *Tu es Petra meæ religionis, et fundamentum Ecclesie meæ ædificabitur super te*.

PARS TERTIA

stolica virtute confisus Evangelium usquequa diffunderet, et Concilia pro melius adstruenda veritate cogarentur. Quantum vero, ut alia id genus omittam, juvamen B. Virgo primis Conciliis attulit? magnum sane, multiplicem. Me linguis favente, graves hoc pro me testentur auctores. Rupertus pie sane ac probabiliter opinatur, Virg. Deiparam Concilio jerosolymitano Apostolorum temporibus interfuisse, atque illius Decreti de servandis cæremoniis sanctissimam Deiparam magistrum magistrorum extitisse, illam Apostolis omniq[ue] conventu consulentibus (1). Petrus autem Canisius, Deiparae Virginis egregius encomiastes, putat hanc Virginem in illa Synodo jerosolymitana præfuisse, omnia dubia enucleasse, illamque judaicarum cæremoniarum quæstiōnem perdifficilem suo verbo dissolvisse (2). Hoc tamen dictum magis pium quam solidum censeo. Mulieribus enim in ecclesiis aut publicis conventibus non est permisum dicere, sed cum silentio tacere et orare, ut Apostolus scribit (3). Meliori proinde ratione dicendum est Mariam, cum non esset de Hierarchia, non publice et auctoritative, sed privatim et per consilium sive ad istam sive ad illam quæstiōnem illis temporibus obtinentes dedissem responsum.

Hisce porro rite perpensis, ita paucis ac nitide fas est perloqui. Tanto B. Virgo Dei Parens erga Ecclesiam amore prosequitur, ut eamdem operam quam in illa jerosolymitana Sy-

(1) Lib. 1 in Cantica.

(2) Lib. 5 de B. V. Deipara.

(3) I. ad Cor. xiv; I. ad Tim. ii.

nodo præstitit, nuperrimæ atque suspensæ vaticanæ Synodo arcana ferme ratione præstiterit. Heic tamen animadvertis velim: B. Deipara ut humanis necessitatibus opituletur, necessum est, ut grato celebretur obsequio, nec non ut ardenti prece collatur. Ast poterit B. Virgini, secus ac in optati dogmatis celebratione de suo in cælum glorioso triumpho, melius obsequium melioremque cultum impendi? Cum anima et corpore Virginem Deiparam in terris coluerunt apostoli ceterique fideles, et eam in rerum conciliarium jerosolymitanarum actionibus solerter adjutricem tenuere; nunc venerans in cælis Ecclesia sacro dogmate Virginem Deiparam cum anima et corpore, in vaticana Coitione Deiparam ipsam singulariter habebit opitulatricem. Tantum igitur Assumptionis dogmaticum decretum, prout confidimus, juvamen feret, ut inter cetera magnum in inceptam vat. Synodum influxum exercuerit.

2. Alia quoque ratio in subsidium venit. Prædicta vat. Synodus tridentinæ Synodi typum gerit. Hic plura et magna negotia quæ ad fidem, mores et ecclesiasticam disciplinam pertinebant, agitata sunt atque definita; ibi plurima quoque ac magna negotia quæ fidem, mores et ecclesiasticam disciplinam attingunt, discutienda et definienda proponuntur. Insignes pro Concilio tridentino floruer Patres, clarissima pro vaticano Concilio theologorum ingenia torquentur. Pontifices insigni nomine conspicui tridentino præfuerere Concilio; Pontifices immortalis gloria præfulgentes vaticana